

Grænselandet

Forskning i nærdødsoplevelser

Grænselandet mellem liv og død:

**En dyb fred og usigelig lykke "derovre på den anden side".
En dybere indsigt. En skelsættende oplevelse for livet.**

Grænselandet mellem natur- og åndsvidenskab:

**Hvordan betragter vore dages forskere
og tænkere fænomenet?**

En svejtsisk forsker blev grebet af emnet.

af Hanne Macsaj

I 1994 viste en Gallup-undersøgelse, at over 13 millioner amerikanere havde haft en nærdødsoplevelse (NDO). Antallet i dag og på globalt plan kan man kun gisne om. Også i Danmark er der i de senere år dukket stadig flere beretninger op fra mennesker, som har fået tiden inde til at vove sig frem med sådanne beretninger, og i dag er det vel et fænomen, som de fleste danskere har hørt eller læst om.

NDO-fænomenet er formentlig lige så gammelt som menneskeheden selv. Utallige gamle skrifter, inkl. Bibelen, vidner herom.

Men i vor tid er emnet først

midt i halvfjerdsene for alvor "genopdaget", nemlig da amerikaneren Raymond A. Moody i 1975 udgav sin første bog om emnet, *Life after Life* (Livet efter livet). Den er senere blevet oversat til utallige sprog og har gået sin sejrsgang langt ud over USA's grænser.

Moody's bog har varset banebrydende for de senere års litteratur om emnet og for den voksende interesse for NDO - også i kredse, som tid-

, d&
ued."

VtUarUto

ligere har taget skarp afstand fra slige tanker.

Svejtsisk grundighed

Er du interesseret i nærdødsoplevelser? Hører du til dem, som ofte med tilbageholdt åndedrett har overværet tv's årlige nobelpristager-rundbordssamtale fra Stockholm i håb om at opleve de kloge

hoveder i diskussioner, som ville nå ud til de helt store, grænseoverskridende spørgsmål - men desværre for det meste er blevet skuffet over deltageres manglende evner - eller mod - til at overskride deres trygge, materialistiske rammer?

Chefen for Genève universitetets juridiske bibliotek, svejtseren Evelyn E. Valarino, har vovet det! Hun havde i mange år studeret videnskabelige og filosofiske værker i sin SØgen efter eksistentialistiske svar.

Undervejs stødte hun på utallige beretninger om NDO, som hun blev så optaget af, at hun gennemførte et fem år langt forskningsprogram, som i 1995 mundede ud i bogen *Erfahrungen an der Schwelle des Todes: Wissenschaftler äussern sich zur Nardtodeserfahrung* (Oplevelser på dødens taerskel: Videnskabsfolk udtaler sig om nærdødsoplevelser).

Bogen udkom snart i flere

oplag i både Svejts, Tyskland og Østtyskland og blev i 1997 udgivet på engelsk.

De tolv faser

Valarino præsenterer fænomenet NDO på en systematisk og analytisk måde. Baseret på talrige beretninger fra oplevere af NDO har Valarino opstillet en liste med tolv faser, som den typiske nærdødsoplevelse kan indeholde. Hun understreger dog, at ikke alle faser refereres af alle oplevere.

De tolv faser er:

1. En ud-af-kroppen oplevelse.
2. Passage igennem en tunnel.
3. Et strålende lys forude.
4. Ivtødet med et kærligt lysvæsen.
5. Rølelsen af ubegrænset lykke og dyb fred.
6. Nærdødet med afdøde og/eller vejledere.
7. En by af lys.
8. En genoplevelse af en række hændelser fra opleverens liv.
9. Adgang til absolut viden.
10. Vished om og forståelsen for at være en integreret del af et harmonisk univers.
11. Vtødet af en slags grænse, som - hvis den overskrides - udelukker en tilbagevenden til livet.
12. En frivillig - eller ruadtvingen - tilbagevenden til livet.

Men Valarino har arbejdet videre med disse tolv hovedfa-

ser og har udbygget dem til tredive punkter, som medtager langt flere detaljer, fx vedrørende sanserne, tidsopfattelsen og tørsten efter at lasre mære.

Tilbage til et nyt liv

Utallige har forsøgt at sætte ord på oplevelsen af den dybe fred og den usigelige lykkefølelse "derovre på den anden side". Og aile beretter

"Seùnucept er
tiCLb Kpie
fo
do/tri/iklce-fouv
vendes os ntod vi>r
n<&ste> oakj<&U>& heutt,
MtedniUtdre< tsv har
sluttetfred
nted os selv.
Dènués Indre-fred
er en*afd&gajwr,
Hæs modtaær. "
ValarUio

om den efterfølgende totale mangel på frygt for deden, som har givet deres liv en ganske ny dimension.

Under gennemgangen af livsforløbet føler opleveren nu, hvad modparten har fået i situationer, hvor opleveren fx bevidst eller ubevidst har påført den anden smerte og lidelse; men der bliver da også genoplevet positive situationer, "gode gerninger", som hovedpersonen måske for længst havde glemt eller måske ikke selv regnede for noget særligt.

Og - hvad der er betydningsfuldt her - målet er ikke, at vedkommende skal pine af anger og skyldfølelser over sine synder. Hensigten er derimod at komme frem til en dybere forståelse og indsigt sammen med det kærlige lysvæsen. Og den inderlige kærlighed, forståelse og trøst, som lysvæsenet bibringer un-

der livsgennemgangen, gør et uudsletteligt indtryk på opleveren.

I det hele taget er den store, ubetingede kærlighedsfølelse noget af det, som klart gør et overvældende indtryk på aile. Som en siger: *Jeg varfred, jeg var kærlighed.*

Dét at blive elsket ubetinget er jo ikke noget, vi mennesker er forvaent med, og det er påfaldende, at aile, som vender tilbage efter en sådan oplevelse, har fået noget med sig, som er skelsættende for resten af deres livsforløb.

De vender tilbage til livet med en viden om, at der er en mening med hvert eneste menneskes liv, og at intet i universet er tilfældigt. De vender tilbage med en stor trang til at gøre noget godt for andre mennesker, for naturen, miljøet, for vores jord. De ønsker at sprede kærlighed og glæde. De spilder ikke mere deres tid på bagateller og ydre ting og - ja, man kan faktisk sige, at de har afskaffet Janteloven.

Spændende er det også at erfare, at det er almindeligt, at opleverne vender tilbage til livet med en stor tørst efter viden, efter at lære mere. Mange begynder at videreudanne sig. En hel del af dem er fx pludselig stærkt interesseret i kvantefysik, hvilket ofte forvirrer og forbavser deres nærmeste.

Hvad siger videnskaben?

Valarinos dybtgående analyse af NDO belyst ud fra natur- og socialvidenskaberne førte til et ønske om at få indsigt i, hvordan vore dages forskere og tænkere egentlig betragter fænomenet. Hvilke følelser og tanker har de gjort sig, og hvilke perspektiver ser de?

Derfor kastede hun sig ud i et grænseoverskridende projekt uden fortillæde: Hun planlagde og gennemførte en række spændende dialoger med en udvalgt, internatio-

nal kreds af højt estimerede, spændende personligheder og tænkere fra natur- og åndsvidenskabens verden. Hendes samtalepartnere

"Htmdder er
andertedes
jg
û sew-ubeiinaet,
fordlQud ù
fwe&cis soMvjeq er.

dækker et bredt spektrum inden for psykologi, biologi, fysik, neurofysiologi, teologi m.m., og de udmærker sig desuden ved at have kvaliteter ud over de rent faglige.

Evelyn Valarino sammen med psykologen Kenneth Ring. Begge er fascinerede af fænomenet nærhedsoplevelser og har forsket i det i mange år.

Lægen

Nogle af de interviewede har selv haft en nærhedsoplevelse. Det gælder fx dr. med. Jean-Pierre Girard, professor fra Genève med speciale i immunologi (nu afdød).

Under et hjerteanfald forårsaget af et bistik gik Girard i koma en dag, hvor han var

alene hjemme. Pludselig bofandt han sig svasvende i en meget hvid, meget strålende atmosfære, og han husker adskillige af de efterfølgende, typiske faser. Det første, han sagde, da han vågnede op med lægen og sin kone omkring sig, var: *Hvor er det dog nemt at del*

På Valarinos spørgsmål om, hvordan han integrerede denne oplevelse i sin livsopfattelse, svarede Girard:

I mit tilfælde var den en katalysator for en meget mærkbar forbedring. Jeg mener, der er et for og et efter. Jeg lever nu med den viden, at jeg er dedelig, og at jeg skal de en dag. Jeg ved ikke hvornår, men jeg nærer ingen som helst ængstelse eller frygt. Jeg har bemærket en afgerende ændring i mig selv efter den oplevelse. I mit tilfælde er det meget tydeligt.

Psykologen

Kenneth Ring, den verdensberømte professor i psykologi fra Connecticut University, er selv forfatter til flere bøger om emnet, bl.a. *Heading Toward Oméga* (På vej mod Oméga), og han har selv haft mange samtaler med nærhedsoplevelere igennem de mange år, han har forsket i emnet.

Ring mener, at når så mange millioner mennesker har gennemgået og berettet om

naerdodsoplevelser, kan det ikke blot betragtes som tilfældige, individuelle begivenheder og transformationer, som skyldes, at stadig flere mennesker kan holdes i live eller bringes tilbage til livet ved hjælp af hospitalernes moderne teknik. Han ser det som et kollektivt massefænomen, som tyder på en pågående evolution for hele menneskeheden på vej mod højere bevidsthed!

Ring er overbevist om, at hvis der skal være nogen som helst mening med gennemgangen af livsforløbet, så kan den kun forstås i det lys, at der kommer en tid - et liv - bagefter, hvor de oplevede indsigter kan bruges.

Han føler ingen lyst til at spille tid på at diskutere med eller overbevise skeptikerne. Der er i dag tilstrækkeligt med beretninger om NDO til, at man ikke kan afvise fænomenet med dårlige forklaringer.

Ring underviser selv universitetsstuderende i NDO-fænomenet og oplever gang på gang, at når først eleverne begynder at interessere sig for emnet, kan de ikke bare

*"I kenkoUl Hl vor
hyMtese- laimte- Nt)O v
tnrlæljùkedetvvttere'
Htetuteskets eller det
Levende* vtesetupasser
ge-fra, denne- iwdetv
ni etv twdetv hùtsides
lyseis k&stigked."*

Ptttheil,

professor bfyisik, og biofysUo

forholde sig overfladisk til det. Han mener, at målet ikke er at forklare fænomenet, men at gå ind i det, forsøge at forstå det indefra og derved nå frem til en berigelse af ens liv. Ring: *Hvis videnskaben vil*

*"StudietafNVO
ICOAVwuLsk&fprr' til
st^rre, opdaaelser,
sont I<MHH&< bekvcefte'
IcvmteteorieH/ oa
nuUke<afkvcefte'
d k l U l*

filosofiske< opfattelse>."

Vaicurivo

håve noget at skulle håve sagt her, ma den anvende sineforskningsmetoder til at se på NDO's videre aspekter. Derfor tror jeg, at det neurologiske studium at NDO måske er en af de mest lovende og spsendende veje, som drager os forskere, hvor vi går ind i de sidste år af dette årtusind.

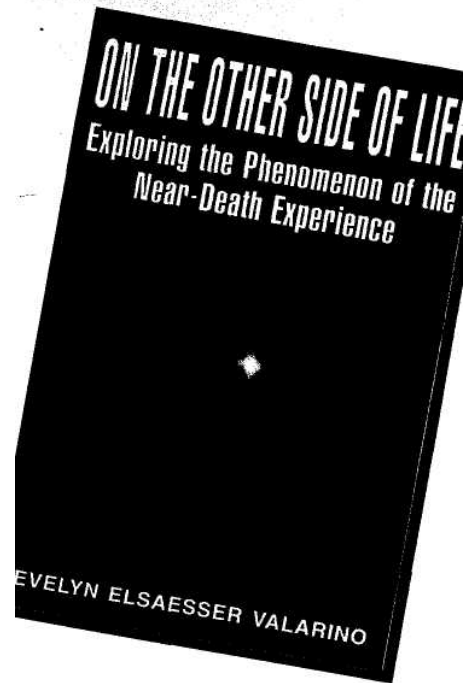
Biologen

En højt estimeret fransk videnskabsmand, som er professor i både biologi og fysik/kemi, er dr. Louis-Marie Vincent, som desuden har en elektromekanisk ingeniørbaggrund.

På Valarinos spørgsmål om, hvad der får en biolog, som per definition studerer livet, til at studere emner, som essentielt handler om deden, såsom opstandelse og NDO, svarer han:

NDO omtales ofte som "rejsen til dedens tserskel". ... Som jeg har anført i min bog "Peuton croire à la résurrection?" (Kan man tro på opstandelsen?), ville det håve irriteret mig voldsomt som kristen at blive tvunget til at tro på noget, som jeg som biolog ville betragte som latterligt! Derfor besluttede jeg mig for at se nærmere på det og forstod - her taler jeg som biolog - at ikke blot ved vi ikke rigtigt, hvad livet er, men vi er heller ikke helt sikre på, hvad daden er.

Og Vincent finder, at det er typisk og paradoksalt, at det er fysikerne, især kvantefysikerne, som for øjeblikket arbejder med teorier om eksistensen af en form for intelligens i stof på selv det mest elementære partikelniveau,

end lysets, fænomener som rum-og-tid, energi-og-tanke, teorier og konklusioner debatteres og forklares, og ndervejs drages Platon, Einstein, Rupert Sheldrake og mange andre naturligt ind i samtalerne.

Af og til må man holde Ørerne stive for at følge med. Perspektiverne i denne for almindelige mennesker hidtil ukendte forskning er virkelig spsendende i lyset af den til-tagende globale interesse for og trang til at finde en dybere mening med livet - en til-værelse, hvor kærlighed og medfølelse får den højeste prioritet.

Hvor er det dog en positiv overraskelse at erfare, at en stor del af videnskaben i dag åbenbart ser med nysgerrige,

De fleste af Vestens eksperter i naerdodsoplevelser er interviewet i denne bog.

mens biologeme, som per definition studerer fænomenet liv, stadig arbejder med en komplet reduktionistisk eller materialistisk model for molekylærbiologi.

Fortid, nutid, fremtid

Valarinos dialoger kommer vidt omkring på basis af hendes indsigtfulde spørgsmål og samtalepartneres store viden. Hastigheder ruajere

åbne og interesserede Øjne på NDO-spørgsmålet og på en h0Jere, åndelige dimension. Men hvor er det dog synd og skam, at det så uhyre sjældent kommer offentligt til udtryk! Det drejer sig jo virkelig om noget, som vedkom-

mer os alle sammen, dig og mig.

Tasnk, hvis dansk tv bragte sådanne dialoger! Tiden er måske ved at være inde til, at også det officielle Danmark kan tage den spirituelle dimension - og den stigende interesse herfor - seriøs. Men hvem ved, måske en anden

modig kvinde tager bolden op her... ? □

Litteratur:

Erfahrungen an der Schwelle des Todes: Wissenschaftler äussern sich zur Nahtoderfahrung af Evelyn Elsaesser Valarino. Ariston Verlag, München, 3. udgave 1997.

Engelsk udgave: *On the Other*

Side of Life: Exploring the Phenomenon of the Near-Death Experience. Plénum Press, New York, 1997.

Henv.: Evelyn Elsaesser Valarino, 10 Pré de la Croix, CH-1279 Chavannes de Bogis, Suisse, tlf. 0041 22 776 1685, fax 0041 22 776 1710, evelyn.valarino@droit.unige.ch.